

Podsumowanie „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie w latach 2019-2023” cz. I.

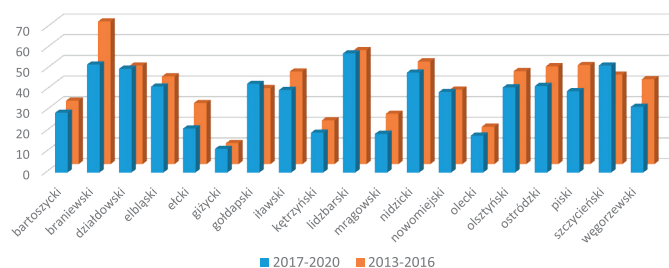
Wapnowanie jest zabiegiem agrotechnicznym przywracającym optymalne pH gleby, a co za tym idzie wpływającym na właściwości fizyczno-chemiczne gleby, poprawę przyswajania składników pokarmowych oraz aktywności biologicznej, tym samym zwiększając potencjał plonotwórczy gleby.

dr inż. Anna Kulczycka

Dział Agrochemicznej Obsługi Rolnictwa Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Olsztynie

Dane zgromadzone przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013-2016 – 41% użytków rolnych stanowiły gleby o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym z czego 57% stanowią grunty orne (przebadano 108 240 próbek z 302 342,3 ha). Kolejne lata wskazują na obniżenie powierzchni użytków o odczynie kwaśnym oraz bardzo kwaśnym do 34% (przebadano 147 055 próbek z 383 262,77 ha). W latach 2013-2016 w powiatach braniewskim, lidzbarskim i nidzickim odnotowano ponad 50 procentowy udział gleb o tym odczynie, zaś w latach kolejnych także w powiecie działdowskim i szczycieńskim. Jak wskazują badania, powierzchnia gruntów rolnych o nieodpowiednim pH nadal stanowi wysoki odsetek i należy je wapnować.

Udział gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2013 - 2020

W celu poprawy sytuacji został stworzony „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, który rozpoczął się w 2019 r., a zakończył w 2023 r. Nabór wniosków cieszył się dużym zainteresowaniem. W jego ramach rolnicy mogli ubiegać się o dotacje do zakupu wapna nawozowego lub środków wapnujących.

Warunkiem uzyskania dofinansowania było posiadanie gruntów o pH gleby poniżej lub równej 5,5, co udokumentowane było badaniami gleby oraz Zalecaną dawką wapna do Sprawozdania z badań wydaną przez OSChR w Olsztynie. Kwota dofinansowania do czystego składnika była uzależniona od łącznej powierzchni gospodarstwa, gdzie najwyższą kwotę do 300 zł za tonę czystego składnika odkwaszającego mogły otrzymać gospodarstwa o powierzchni nie przekraczającej 25 ha użytków rolnych, do 200 zł gospodarstwa o powierzchni UR do 50 ha oraz

100 zł do tony czystego składnika gospodarstwa posiadające UR w sumie 75 ha. Zgodnie z decyzją Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w roku 2022 z dofinansowania do zakupu wapna mogły korzystać również gospodarstwa o powierzchni powyżej 75 ha (maksymalnie 75 ha w ciągu roku).

Zadaniem Okręgowych Stacji Chemiczno-Rolniczych było przyjmowanie wniosków oraz ocena pod względem formalnym i merytorycznym, a następnie przekazanie wniosku do właściwego miejscowo Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który wraz z NFOŚiGW współfinansował Program.

W ciągu trwania „Ogólnopolskiego Programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” do Stacji Chemiczno-Rolniczej w Olsztynie wpłynęło 4762 wnioski głównie z województwa warmińsko-mazurskiego oraz mazowieckiego. Łączna kwota dofinansowania wyniosła ponad 24 mln zł. Celem programu było wsparcie działań regeneracyjnych gleb zakwaszonych, powierzchnia zregenerowanych gleb wyniosła łącznie blisko 45 tys. ha. (Tab. 1).

Należy pamiętać, że zakwaszenie gleb jest procesem ciągłym i dlatego też systematycznie (raz na 4 lata) powinno się sprawdzać pH gleby. Informacje dotyczącą potrzeb wapnowania otrzymamy po wykonaniu badań gleb. Analizy te można wykonać w Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej w Olsztynie. Koszt badania jednej próbki gleby wynosi 13,12 zł brutto (pH, zawartość przyswajalnych dla roślin form fosforu, potasu, magnezu).

Tab. 1. Podsumowanie „Ogólnopolskiego Programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” – dane oprac. przez OSChR w Olsztynie

Rok	Powierzchnia UR objętych dopłatą [ha]	Kwota dofinansowania [zł]	Ilość wniosków przyjętych [szt.]	Ilość prawidłowych wniosków przekazanych do WFOŚiGW [szt.]
2019	6 144	2 512 369,36	596	500
2020	9 315	4 139 882,32	955	889
2021	11 063	6 075 568,11	1 223	1 173
2022	9 397	6 139 105,13	1 044	1 003
2023	9 018	5 369 060,18	944	911
SUMA	44 937,07	24 235 985,1	4 762	4 476